

CENTRALSKOLAN

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Grundskolan och Grundsärskolan åk 7-9

Planen gäller 221015-231014

CENTRALSKOLANS ÅRLIGA LIKABEHANDLINGSPLAN

FÖR ATT

- främja likabehandling**
- förebygga diskriminering**
- förebygga kränkande behandling**

2022-2023

VISION

Vi skall vara en skola som eleverna vill gå till och som de med mod, nyfikenhet och tillräckliga kunskaper, kan gå vidare ifrån.

Innehåll:

Inledning och mål sid 2

Ansvar, diskriminering sid 3-4

Kränkande behandling, mobbning sid 5-6

Åtgärdande arbete Vart vänder jag mig? sid 6

Åtgärder vid kränkingsärenden sid 7

Utvärdering av förra årets arbete sid 8-9

Förebyggande åtgärder för läsåret 22-23 sid 10-12

*****

Rutiner vid incidentrapportering Bilaga 1

Trivselregler och Värdegrund för Centralskolan Bilaga 2

Inledning

Om visionen skall bli verklighet måste eleverna ha en skolvardag fri från diskriminering och kränkningar. Vi tar tydligt avstånd från alla former av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

För att varje enskild elev ska kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar att nå goda resultat, både kunskapsmässigt och socialt, ska skolan vara en trygg arbetsplats, där diskriminering och kränkande behandling ej förekommer. Här gäller nolltolerans.

Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – flickor som pojkar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Alla elever har rätt att vistas i skolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

Fr.o.m. 1 januari 2009 finns två lagar som ska skydda barn och elever från kränkningar, diskriminering och trakasserier i skolan (detta gäller alla skolformer som regleras i skollagen).

Det är **Skollagen** (6:e kapitlet) och **Diskrimineringslagen**.

Eleverna ska bli uppmärksammade, sedda och bekräftade. Det dagliga arbetet ska genomsyras av respekt för den enskilda individen och baseras på den värdegrund som anges i läroplanen (kap 1 och 2 - LGR 22).

Personal och elever har ett gemensamt ansvar för att aktivt motverka varje form av kränkande behandling.

Mål

- Alla elever ska ha en arbetsmiljö fri från diskriminering
- Alla elever skall ha en arbetsmiljö fri från kränkande behandling
- Alla elever skall ha kännedom om planens innehåll samt vara med vid utformning och utvärdering av densamma
- Alla föräldrar ska ha kännedom om planens innehåll samt hållas fortlöpande informerade vid föräldramöten

Ansvar

Huvudmannen dvs. Malung-Sälens Kommun har det övergripande ansvaret att se till att varje skola bedriver ett målinriktat arbete med att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande behandling. Det är rektor som ansvarar för det arbetet på sin enhet.

All personal är skyldig att agera om någon blir utsatt för diskriminering eller kränkande behandling samt visa respekt för elever och andra vuxna.

Alla elever har ansvar för att visa respekt för andra elever och vuxna samt berätta för någon vuxen om kränkningar förekommer.

Föräldrar har ansvaret att kontakta skolan vid vetskap om att någon kränks. De har även ansvar att delta i arbetet om det framkommer att deras barn blir utsatt eller utsätter andra.

Skolan har skyldighet att utreda och vidta åtgärder om någon blir utsatt för diskriminering eller kränkande behandling. Detta skall ske skyndsamt och med dokumentation.

Diskriminering – vad betyder det?

Diskriminering förutsätter ett maktunderläge hos den som utsätts för det.

Det betyder att lärare eller annan personal på skolan eller förskolan kan diskriminera eleven eller barnet. Elever i skola och i fritidshem och barn i förskola kan däremot inte diskriminera varandra.

Direkt diskriminering kan det till exempel vara om en elev inte får följa med på skolresan för att hon sitter i rullstol (funktionshinder). Eller att förskolan inte tar hänsyn till kötid och i stället premierar barn i en viss ålder (ålder).

Indirekt diskriminering innebär att ett barn missgynnas på grund av regler som till en början verkar neutrala. Ett exempel kan vara när Kalle och Olle inte får anmäla sig till skolbalen tillsammans därför att reglerna säger att det bara är tillåtet att anmäla sig som pojke och flicka (sexuell läggning).

Indirekt diskriminering kan också vara ett direktiv från huvudmannen, exempelvis att alla elever måste delta i skolavslutningen i kyrkan.

Det är också otillåtet **att ge instruktioner att diskriminera**. Till exempel om rektorn

för en skola uppmanar sina lärare att ge pojkarna lite högre betyg eftersom det är ett stort betygsgap mellan flickorna och pojkarna (kön).

Allt som man upplever som orättvist är inte diskriminering i lagens namn.

Diskriminering enligt lagen kan vara om du blir sämre behandlad på grund av någon av de åtta diskrimineringsgrunderna:

Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning/hinder, sexuell läggning, ålder och bristande tillgänglighet.

Kön: att någon är man eller kvinna

Exempel: Malin vill vara med på moppedagen. Men teknikläraren säger att bara killar får vara med på skolans moppedag.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Att någon identifierar sig som kvinna eller man genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Exempel: Maja får inte ha kostym på skolbalen. Det står högtidsklädsel och då har killar kostym och tjejer kjol eller klänning.

Etnisk tillhörighet: att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung.

Exempel: Rektor beslutar att det skall stå i skolans ordningsregler att: I skolan pratar vi svenska. Detta för att det förekommit mycket kränkningar mellan invandrargrupper – där lärarna inte kunnat ingripa för att de inte förstått. Nu får Ali och Fatima inte prata sitt modersmål med varandra i skolan, utanför modersmålslektionen.

Religion eller annan trosuppfattning: en religiös, livsfilosofisk eller annan motsvarande livsåskådning.

Exempel: Skolan kräver att muslimska flickor ska ta av sig slöjan på skolan.

Funktionsnedsättning/ hinder: varaktiga fysiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av skada eller sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel: Johan kan inte vara med på friluftsdagen. Det finns ingen aktivitet för dem som sitter i rullstol.

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell, transsexuell (HBTQ) eller heterosexuell läggning

Exempel: Lasse och Nisse får inte gå som par på skolbalen. Det står uttryckligen att man skall vara kille-tjej.

Ålder: uppnådd levnadslängd

Exempel: Om man anses för ung och oerfaren eller för gammal för att utvecklas inom arbetet.

Bristande tillgänglighet: Den 1 januari 2015 utökades skyddet för personer med funktionsnedsättning genom att *bristande tillgänglighet* infördes i diskrimineringslagen som en form av diskriminering

Exempel: Ingen diskriminering pga. funktionsnedsättning får förekomma. På Centralskolan strävar vi efter att alla elever, oavsett funktionsnedsättning, ska kunna följa undervisningen och ha samma rättigheter och möjligheter. Det kan vara fysiska hinder såsom trösklar som är för höga, dörröppningar som är för trånga, och lokaler som inte är anpassade efter de behov som finns. Undervisningen ska också vara tillgänglig, och anpassad för alla elever med t.ex. neuropsykiatriska funktionshinder.

Kränkande behandling – vad betyder det?

Ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kan vara kränkande. Handlingarna ska kränka ett barns eller en elevs värdighet. Dessa är handlingar som strider mot principen om alla människors lika värde.

Exempel på kränkningar är:

Fysiska kränkningar

att bli utsatt för slag, knuffar, sparkar, sätta krokben, låsa/stänga ute

Verbala kränkningar

att bli hotad eller kallad hora, bög eller andra ord som sårar, att bli hånad, förolämpad

Psykosociala kränkningar/relationsskränkningar

social utstötning, att bli utfrusen eller utsatt för ryktesspridning, skvaller, att någon skickar elaka meddelanden

Textburna eller elektroniska kränkningar/cyberkränkningar

lappar, brev, klotter, sms, mail, ofrivilliga bilder på nätet, samma som relations- och verbala kränkningar men via nätet

Övriga kränkningar

kan t.ex. vara att man blir kränkt för att man har det svårt ekonomiskt, Trakasserier och kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna.

De kan ske på 4 nivåer. Elev-elev, elev-personal, personal-elev och personal-personal

Mobbning

Mobbning är en form av kränkande behandling som förutsätter att man uppsåtligt kränkts **vid upprepade tillfällen under en längre tid**. Det råder dessutom obalans i maktförhållanden mellan dem som utsätter och den som utsätts.

”Varför ska jag gå till skolan? Det är ändå ingen som bryr sig - jag är som luft”

Pojke 12 år

Exempel på mobbning:

Himla med ögonen, kasta menade blickar, göra miner, sucka, vända ryggen till, inte svara på tilltal, behandla någon som luft.

Viska, sprida rykten, prata illa om någon, retas, håna, härma, hota, anmärka på utseende eller kläder, kommentera allt den utsatte gör eller säger, fnittra eller hånskratta åt någon, skicka kränkande mail eller sms eller ”skämta”. Sparka, ge slag, krokben, knuffar

Tecken som kan tyda på mobbning:

Håglös, tystlåten, grubblande, Passiv: "ingen lust, vill inte, orkar inte"

Uppgiven: "ingen idé"

Håller sig undan de andra, går eller står för sig själv, Leker passivt eller bara ser på

Håller sig i närheten av en vuxen, dröjer sig kvar i klassrummet, vill inte ha rast är orolig, okoncentrerad inför raster

Överdrivet clownbeteende

Sämre skolresultat

Klagar ofta på ont i magen eller huvudvärk

Åtgärdande arbete

Det krävs goda rutiner för att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier, kränkande behandling eller mobbning

Det är viktigt att alla vuxna i skolan jobbar efter den nolltolerans vi har på skolan.

Rektor bär ansvaret för att all personal följer arbetet som beskrivs i den Årliga Likabehandlingsplanen.

Varje incident av kränkande behandling ska resultera i en reaktion från de vuxna i skolan.

Elev – vart vänder jag mig?

Om du som elev utsätts för diskriminering, kränkande behandling, trakasserier eller mobbning av annan elev/ elever (eller vet att någon annan elev blir utsatt) vänder du dig till:

- din mentor eller någon annan vuxen du har förtroende för på skolan.
- du kan anonymt berätta om kränkningar via ett brev/lapp i postlådan utanför kuratorns dörr.
- det går också bra att ringa eller mejla lärare, kurator, rektor eller någon i elevhälsoteamet.

Det är jättebra om du kan spara bevis på kränkningen, t ex spara sms, ta *skärmdump*¹ på datorn, (eller en screen shot på telefonen)

Om det är en personal på skolan som utsatt dig vänder du dig till rektor, eller någon annan vuxen i skolan du litar på.

Om du upplever att du inte blir lyssnad på, eller inte får den hjälp som krävs för att kränkningarna skall upphöra, vänder du dig till rektor eller ber dina vårdnadshavare höra av sig till rektor. Hjälper inte det, kontakta Barn och elevombudet (BEO)

[Barn- och elevombudet \(skolinspektionen.se\)](http://skolinspektionen.se)

Vårdnadshavare

Om du som vårdnadshavare misstänker, eller får höra av ditt barn, att han/hon eller någon annan elev utsätts för kränkande behandling, tar du i första hand kontakt med ditt barns mentor, och vid behov någon i Elevhälsoteamet/Rektor.

Du är en mycket viktig informationskanal och ibland helt avgörande för att vi skall få reda på sådant som pågår utan att vi märker det.

Åtgärder vid kränkande behandling på Centralskolan

Checklista – arbetsgång

1. Tillsägelse och enskilda samtal med alla inblandade

Mentorer informerar alla inblandade elevers vårdnadshavare

Incidentrapport fylls i, enligt de rutiner som finns, av berörda och mailas till kurator och elevhälsoadministratör

2. Vårdnadshavare kallas till möte på skolan

Här deltar i första hand mentor, vårdnadshavare och elev

Incidentrapporten kompletteras

3. Ärendet förs vidare till Elevhälsoteamet

Beslut om ev. vidare åtgärder/insatser fattas

Vid ytterligare möten med vårdnadshavarna deltar kurator eller annan representant från elevhälsan och mentorerna

4. Muntlig varning

sker i dialog med vårdnadshavare, mentor, rektor och i förekommande fall annan representant från elevhälsan

5. Skriftlig varning - enligt Skollagens 5 kap 11 §

Sker i dialog med vårdnadshavare, mentor, rektor och i förekommande fall annan representant från elevhälsan

6. Tillfällig omplacering vid annan skolenhet – enligt Skollagens 5 kap 13 §

Sker i dialog med vårdnadshavare, mentor, rektor och i förekommande fall annan representant från elevhälsan

7. Avstängning – enligt Skollagens 5 kap 14-16 §

8. Sker i dialog med vårdnadshavare, mentor, rektor och i förekommande fall annan representant från elevhälsan

9. Anmälan till Socialtjänsten/Polis *(Beroende på incidentens grad av allvar kan anmälan till Socialtjänsten och Polisen naturligtvis ske direkt vid incidenten)*

Sker i dialog med vårdnadshavare, mentor, rektor och i förekommande fall annan representant från elevhälsan

Utvärdering av Förebyggande och främjande åtgärder under läsåret 2021-2022

Värdegrundsarbete

6:or – Alla nya elever deltog i gruppstärkande värdegrundsövningar. Alla sexor har haft gruppstärkande övningar för att skapa trivsel i klasserna. Kurator har haft gruppsamtal med åk 6 i både kill- och tjejgrupper och gemensamt.

7:or: Under läsåret har värdegrundsarbete enligt "7/Tjugomodellen" genomförts med samtliga årskurs 7.

6:or: besök av räddningstjänsten i förebyggande syfte

7or och 8 or: besök av polisen i förebyggande syfte

Trivselregler/Ordningsregler

Under början av höstterminen 2021 gicks trivselreglerna igenom med varje klass. Inga ytterligare synpunkter kom in utan de regler som fanns antogs.

Hälsosamtal

Skolsköterskan hade ett enklare samtal med elever i åk 6 under september månad för att skapa kontakt och bilda sig en uppfattning om hur eleven har det i skolan.

Hälsosamtal och läkarundersökning genomfördes som planerat med åk 7 under ht-21 och vt-22

Studievägledande samtal

Inför gymnasievalet genomförde SYV enskilda samtal med eleverna i åk 9.

Med åk 8 genomfördes samtal i grupp för att starta upp processen kring framtid, studier och yrkesliv.

Elevenkät-Trygghet & Trivsel

Den årliga Trivselenkäten genomfördes i november 2021

94 % av skolans elever känner sig trygga på skolan i nov 2021 (Jämför 96,6 % nov-20)

57,9% svarar "stämmer helt och hållet" och 36,1 % svarar "stämmer ganska bra" på påståendet: "Jag känner mig trygg i skolan"

Klassråd – Skolråd

De genomfördes som planerat (tre ggr/termin) och inför läsåret 21-22 fortsatte Skolrådets struktur till att bli mer tematiska kring olika skolfrågor.

På grund av pandemin utfördes dessa årskursvis med rektor Rolf och Administratör Monika.

Samverkansråd /Föräldrdialog

Genomfördes ej under 21-22

Utvecklingssamtal

Utvecklingssamtal har erbjudits och genomförts i alla årskurser som planerat, men oftast digitalt på grund av pandemin. Skolverkets omdömesblankett har använts som underlag vid samtal och alla vårdnadshavare har fått inloggningsuppgifter till IST Omdöme / Dexter (vårt omdömessystem)

Elevskyddsombud

Fem elevskyddsombud som gick i åk 9 fanns på skolan under läsåret 2021-2022 och nya kommer att få utbildning under 22-23

Handledning från specialpedagog

Specialpedagog har regelbundet haft handledande samtal med enskilda pedagoger och elevassistenter.

Elevhälsoteam

Elevhälsoteamet har haft möte en gång varje vecka, Elevhälsoteamet bestod av rektor, SYV, skolsköterska MLA, kurator, specialpedagog och elevhälsoadministratör. Alla former av elevhälsoärenden togs upp till diskussion och avstämning av insatser och beslut om åtgärder togs.

Incidentrapportering

Det har fungerat enligt våra rutiner.

.

Övriga aktiviteter som främjar trygghet och trivsel och som stärker gruppkänsla

Vi anser att många av de aktiviteter vi genomför är "värdegrundande aktiviteter" och vi är medvetna om deras betydelse för vardagen i skolan. Aktiviteterna som vi hade planerat för läsåret 19-20 genomfördes som planerat trots Corona pandemin, utefter Folkhälsomyndighetens restriktioner.

Förebyggande & främjande åtgärder för läsåret 2022-2023

Vad?	När?	Av vem/ansvariga?	Mål?
Aktualisering av likabehandlingsplanen med personal	Augusti v 32 2022	Kurator	Att all personal ska ha kännedom av likabehandlingsplanens innehåll och arbeta utefter den.
"Värdegrundsarbete" Alla klasser	Hela läsåret	Kurator tillsammans med mentorer	Alla elever deltar i gruppstärkande värdegrundsövningar för att stärka gruppkänslan i klassen. Under hela läsåret ska värdegrundsarbete genomföras regelbundet på mentorstid i alla klasser. Vi har ett flertal bra material för detta arbete.
Trivselregler	aug-sep-22	Alla	Under början av höstterminen går mentorer tillsammans med elever igenom våra trivselregler och förankrar dessa - eleverna har också möjlighet att ge synpunkter på revidering.
Trygghetsvandring	okt-nov 22	Elevhälsoteamet Mentorer Kurator & Rektor	Alla elever deltar i "Trygghetsvandring" som kan ske på olika sätt beroende på ålder. Kurator/Elevhälsoteamet initierar och aktiviteten utförs av mentorerna. Alla klasser pratar om otrygga platser och sedan utvärderas denna information av elevhälsoteamet. Ev. insatser sätts in. Uppföljning vid djupintervjuer av slumpvis utvalda elever.
Hälsosamtal	Åk 7 sep-nov-21	Skolsköterska	Skolsköterskan har ett samtal med eleverna i åk 7 ett s.k. Hälsosamtal som kompletteras med läkarundersökning under okt/nov månad.

Studievägledande samtal	Åk 9 okt-nov-22 Åk 8 feb-23	Studie-och Yrkesvägledare	Inför gymnasievalet genomför SYV enskilda samtal med eleverna i år 9 och dessa innehåller en del gemensamma frågor vars svar kan utvärderas. Gruppsamtal med åk 8 startar under vt-23, som inledning på processen kring framtid, studier och yrkesliv.
Elevenkät- Trygghet & Trivsel	nov-2022	Kommungemensam - Skickas ut av central skoladministratör	Denna kommungemensamma enkät berör frågor om trygghet, trivsel och elevinflytande. Den genomförs i november och resultaten analyseras av Elevhälsoteamet och eventuella åtgärder sätts in. Nytt förslag: Trygghetsenkät workshop: elevträff med två representanter per klass för utvärdering /förslag på åtgärder av trygghetsenkät.
Klassråd	Var fjärde vecka	Mentorer	Mentor har klassråd var fjärde vecka och tar där, tillsammans med sina elever, upp frågor som tagits upp på föregående arbetslagsråd eller skolråd, eller frågor som eleverna vill att ska tas upp på kommande råd. <i>(Informella klassråd kan genomföras oftare på mentorstid)</i>
Skolråd	Var fjärde vecka	Rektor och Skol- och Elevhälsoadministratör	Skolrådet tar upp frågor gällande Centralskolans "lärmiljö", det vill säga, undervisningens innehåll och former, elevhälsa, och psykosocial skolmiljö, och övriga frågor som påverkar undervisningen och rör hela skolan.
Utvecklingssamtal	Erbjuds två ggr/läsår	Mentorer, elev och vårdnadshavare	Vår programvara för omdömen ger oss möjlighet att göra vårdnadshavare och elever delaktiga under hela läsåret. Alla VH ska ha inloggningsuppgifter till IST Lärande (Omdömessystemet)
Elevskyddsombud	Utbildning + skyddsron	Huvudskyddsombud (Kikki Aune Eriksson) Fem elevskyddsombud	Nya elevskyddsombud ska utbildas under läsåret Eleverna går tillsammans med huvudskyddsombud och andra berörda på skyddsron
Elevhälsoteam	Varannan vecka	Elevhälsoteam	Elevhälsoteamet består av rektor, SYV, skolsköterska MLA, kurator, två specialpedagoger och elevhälsoadministratör. Här tas alla former av elevhälsoärenden upp till diskussion, och avstämning av insatser och beslut om åtgärder tas.

Trygghetsråd	Var fjärde vecka	Elevhälsoteamet förutom specialpedagogerna + Elevassistenter	Trygghetsrådet består av rektor, SYV, skolsköterska MLA, kurator, elevassistenter och elevhälsoadministratör.
Incidentrapportering	2022–2023	Alla + Trygghetsrådet	Alla vuxna på skolan har som uppgift att lämna en rapport när det skett en incident av något slag. t.ex. vid kränkande behandling. Dessa följs upp av kurator och tas upp av Trygghetsrådet så att eventuella insatser sätts in vid behov. Anmälan om att utredning gällande kränkande behandling har inletts sker till huvudmannen vid varje incident. (sker månadsvis)
Övriga aktiviteter som främjar trygghet och trivsel och som stärker gruppkänsla "Värdegrundade aktiviteter"	2022–2023	Alla Elevaktivitetsrådet	Elevaktiviteter som planeras av Elevaktivitetsrådet Många av våra inplanerade aktiviteter utgår ifrån läroplanens kapitel 1 och 2, Många av våra aktiviteter är en stor del av Centralskolans förebyggande värdegrundsarbete!